

3. Погинайко О. П. Автопереклад як особливий вид перекладу. *Наукові записки НаУКМА*. 2007. Т.72. Філологічні науки. С. 53-60.
4. Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і в'язень Азкабану. Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2002. 383 с.
5. Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і таємна кімната. Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2002. 352 с.
6. Benjamin W. *The Task of the Translator*. 5th ed. The Belknap Press of Harvard University Press, 2002. 263 p. URL: <https://www.konstfack.se/PageFiles/46686/Walter%20Benjamin%20-%20The%20task%20of%20the%20Translator.pdf> (date of access: 28.04.2024).
7. Carroll L. *Alice's Adventures in Wonderland*. *Free eBooks. Project Gutenberg*. 2008. URL: <https://www.gutenberg.org/cache/epub/11/pg11-images.html#chap09> (date of access: 29.04.2024).
8. Rowling J. K. *Harry Potter and the Prisoner of Azkaban*. Scholastic Publishing, 1999. 317 p.
9. Rowling J. K. *Harry Potter and the Chamber of Secrets*. Scholastic Publishing, 1997. 223 p.

МАШИННИЙ ПЕРЕКЛАД ПРОТИ ЛЮДСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ У СУЧАСНОМУ СВІТІ ПЕРЕКЛАДУ

Ірина Моцна

*Студентка факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м.Тернопіль, Україна*

Ірина Ваврів

*Асистентка кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м.Тернопіль, Україна*

У сучасному світі попит на перекладацькі послуги ніколи не був таким високим як зараз. З появою технологій, машинний переклад став реальною альтернативою перекладу людиною, що викликає дискусії про те, який метод має перевагу. Різниця між машинним перекладом та людським полягає у використанні технологій.

Зважаючи на це, метою нашого дослідження є детальний аналіз та порівняння двох основних методів перекладу - машинного та людського. Для цього потрібно розкрити переваги та недоліки кожного підходу, визначити коли один з них може бути більш ефективним за інший. Слід також показати важливість людського фактору у процесі перекладу та

виявити області, де машинний переклад може бути корисним інструментом, а де потрібна людська допомога.

Як діяльність переклад є багатогранним і охоплює різні сфери мовної комунікації. Виникнення комп'ютерів та їхні широкі можливості застосування сприяють їх застосуванню в перекладі, що є за принципом заміни знаків одного знакового коду символами іншого. Таке перекодування відбувається завдяки існуванню визначених відповідностей між словами та граматичними явищами різних мов. Проте, незважаючи на це, перекодування знакових систем не забезпечує адекватно-еквівалентний результат перекладу. Потреба в перекладі як виді інформаційної діяльності щорічно збільшується, тому актуальним на сьогодні є пошук раціональних шляхів вирішення проблеми швидкого та значного за обсягом перекладу. [1, с. 144].

Машинний переклад внаслідок своєї економічної ефективності сьогодні інтенсивно використовується у багатьох сферах інформаційної діяльності: для перекладу великих обсягів даних, для створення багатомовного контенту глобальних веб-сайтів, для перекладу текстів науково-технічної інформації, технічної документації (це пов'язано з постійно зростаючим експортом продукції та інформаційним обміном між науковцями різних країн). Ще однією сферою застосування систем машинного перекладу на сьогодні є великі міжнародні організації, що використовують тотожні документи, написані багатьма мовами (наприклад, ООН і офіційні структури Європейського Союзу). [2, с.3-4]. Машинний переклад можна розглядати як альтернативу традиційному.

Машинний переклад є набагато складнішим у цьому аспекті, і, як результат, такий переклад може призвести до того, що кінцевий переклад буде дуже відрізнятися, внаслідок чого справжня суть мови оригіналу буде передана неправильно.

Варто зазначити, що людський переклад має певні переваги, такі як:

- кваліфікована мовна експертиза: перекладач-людина здатен передати тон, структуру мови, стиль і всі нюанси вихідної мови під час перекладу без втрати не те що сенсу, але навіть ідіом і фразеологізмів;
- знання тем: тільки живий перекладач може володіти необхідними навичками для перекладу таких спеціалізованих текстів.
- креативність: людина-перекладач завжди зможе підібрати найбільш відповідний переклад, спираючись на досвід і відчуття мови;
- культурне сприйняття: під час перекладу на свою рідну мову перекладач зможе адаптувати текст під її культурну особливість і навіть цільову аудиторію, використовуючи різні стилі мови.

Комунікативна еквівалентність нового тексту щодо оригіналу забезпечується виконанням трьох основних вимог:

- текст перекладу повинен у повному обсязі передавати зміст оригіналу;

- текст перекладу повинен відповідати нормам мови перекладу;
- текст перекладу повинен бути приблизно однаковий з оригіналом за своїм обсягом. [1,с.144]

Переклад, виконаний людиною, вочевидь дорожчий і довший, але його якість нескінченно переважає. Фахові перекладачі вчитують текст на граматичні та орфографічні помилки, переробляють та переформулюють його, поліпшуючи стиль і локалізуючи відповідно до контексту й споживачів у цільових країнах – роблять його зрозумілим.

Найгеніальніші розробники систем автоматичного перекладу визнають, що складність тої чи іншої мови доступна лише людському мозку. Відповідність зазвичай визначає саме людина-перекладач, якій доручено прочитати текст і машинний переклад, і визначити, наскільки добре останній передає зміст оригіналу. Вільність перевіряється одномовними читачами, яким пропонують оцінити, наскільки добре перекладений текст виражений їхньою рідною мовою. Машина не здатна зрозуміти культуру, тобто розпізнати характерні сленг, ідіоми, та добрати до них відповідники. Це може зробити лише живий носій мови. У певній культурі певні слова означають щось одне, а в іншій вони мають зовсім інше значення. А також існують слова з кількома значеннями. Визначити, яке з них відтворює справжній зміст, може лише людина, прив'язавши їх до контексту. Саме тому машинні переклади містять так багато неточностей, а подекуди – втрачають логічний сенс. Ані стиль, ані тональність машина не здатна передати.

Наприклад, аргументативне есе, перекладене автоматично, втратить ефективність, адже не апелюватиме до читача. Те саме стосується і почуття гумору.

Підсумовуючи можна зазначити, що поява нових технологій у сучасному світі має вплив на все у світі, в тому числі і на переклад. Машинний переклад – це ефективний засіб для пошуку й опрацювання інформації іноземною мовою. У нього є свої переваги та недоліки. Проте жоден онлайн-перекладач не може дати 100 % якісний результат перекладу. Тому людський переклад є кращим і тільки фахівець має чітке розуміння і сприйняття особливостей мови, тематики тексту та культурного середовища, для якого виконується переклад.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гріднєва С. А, Гончаренко Н. В. Машинний перекладач чи людина-перекладач? . Херсон, 2018.144 с.
2. Бородкіна І.Л., Бородкін Г.О. Машинний переклад як складова підготовки майбутніх документознавців. Київ. 3-4 с.
3. <https://kls-agency.com.ua/blog/2019/06/12/koli-mashinnij-pereklad-zaminit-lyudskij-pereklad>
4. <https://slator.com/resources/when-to-use-machine-translation-vs-human-translation>